

Ta lendab mesipuu poole...

Muusikaleht

1993
8

EESTI RAADIO I PROGRAMMI MUUSIKASAADEE VÕRK 1. MAIST 1993 (mõnede pisikommentaaridega)*

Tööpäevadel

- 9.20 — 10.00 ja 10.35 — 11.00 — „Muusikastuudios on...“
(Saate „Ühemeheviisid“ uuendatud variant) — E,T,K,N,R.
- 12.20 — 13.00 — Klassikat keskpäevaks — E,T,K,N,R.
- 13.35 — 14.00 — Levimuusika kontsert — E,T,K,N,R.
- 15.20 — 16.00 — Uut meie fonoteegis — E.
Eesti klassikaline muusika (tutvustab M. Märtn) — T.
Helikaja (muusikainfo, k.a. P. Kuuse muusikauudised) — K.
Klassikaline muusika (tutvustab Kaja Irtjas) — N.
Maailm sajandi peeglis (V. Ojakäär) või Muusikaleht (eesti muusika uued plaadid, kassetid — A. Erm) — R.
- 16.35 — 17.00 — Eesti koorimuusika — E.
Eesti rahvamuusikud — T.
Eesti muusikud — K,N.
Rahvamuusika pooltund — R.
- 17.20 — 17.30. — Kerge muusika klassikat — E,T,K,N,R.
- 17.50 — 18.00 — „—“ — E.
- 17.45 — 17.55 — „—“ — K,N.
(vahepeal kultuurisaated)
- 18.05 — 18.30 — Noorte muusika (rock, pop) — E,T,K,R.
- 19.05 — 19.30 — Klassikalise muusika kontserdid — E,T,K,N,R.
- 19.50 — 20.00 — Lastemuusika — E,T,K,N.
- 19.30 — 20.00 — „—“ — R.
- 21.20 — 22.00 — Jazzikontsert — E,N.
— Levimuusikakontsert — T.
- 22.05 — 23.00 — Muusikaline tund — E,T,K,N,R.
- 02.01 — 02.00 — Öömuusika — E,T,N,R.

Laupäev

- 10.20 — 10.30 ja 10.40 — 11.00 Esinevad eesti muusikud
(10.30 — 10.40 „Vahelugemine“)
- 11.30 — 12.00 — Põhjamaade rahvamuusika (Ain Sarv) või
Kitarrimuusikast ja -mängijaist (Heiki Mätlik)
- 13.45 — 14.00 — Alla 60 a. keelatud (V. Ojakäär)
- 14.30 — 15.00 — Klassikakontsert
- 15.05 — 16.00 — Otsesaade Valgest Saalist (sisaldab muusikat)
- 16.30 — 17.00 — Levimuusika kontsert
- 20.15 — 20.30 — Kontsert rahvatoonis
- 21.15 — 21.30 — Levimuusika klassikat
- 22.05 — 23.00 — Muusikaline tund
- 01.01 — 02.00 — Öömuusika

Pühapäev

- 10.20 — 11.00 — Ad libitum (kerge muusika)
- 11.45 — 12.00 — Esinevad eesti muusikud
- 13.00 — 14.00 — Helisev kroonika (või muud V. Ojakäär saated)
- 16.00 — 16.15 — Levimuusikakontsert
- 16.15 — 17.00 — Saade eesti koori- või taidlusmuusikast
- 17.05 — 17.30 — Eesti muusikud
- 17.30 — 17.45 — Laula, laula, suukene (üle nädala)
- 17.45 — 18.00 — Levimuusika
- 19.30 — 20.00 — Väravatornimuusika
- 20.15 — 20.30 — Kontsert rahvatoonis
- 22.05 — 23.00 — Muusikalise tunni soovikontsert
- 02.01 — 02.00 — Öömuusika

* Märkimata on mõned kuni 10-minutilised muusikalised vahepalad.

MAIKUUST UUTMOODI

Intervjuu Paul Himmalt, ER peadirektori asetäitjalt, põhi- ja kultuuriprogrammi juhatajalt.

Raadiomajas käib suur reorganiseerimine. Kui palju see puudutab muusikapoolt — raadiomuusika kuulajaid ja muusikaprogrammide koostajaid?

Püüame teha kõik selleks, et meie praegused majanduslikud raskused raadiomuusika armastajaid — aga see on ju eesti rahva enamik — oluliselt ei kurvastaks. Aga saate isegi aru: kui riik suudab riigiraadio ülalpidamiskuludest katta umbes poole ja „Telekom“ nõuab

ülekanndmise eest rohkem kui riik meile raha on võimeline eraldama, tuleb midagi ümber teha, mis muidugi kõigile ei meeldi. Arenenud maades elab riigiraadio suures osas raadiomaksu arvel. Meie tingimustes tähendaks selle sisseviimine veel ühe maksu kehtestamist, mida rahval pole jõudu maksta.

Nagu teada, muudetakse üks programm kommertsraadioks. Sealt tuleb muidugi niisugune muusika, mis on kommertsiga kooskõlas, paljudele aga ei meeldi ja vaevalt ta Eesti muusikakultuuri arengule ka midagi annab.

(järg 6. lk-l)

Läänemaalt

* 20. veebruaril korraldas vabariigi 75. aastapäeva ja oma ühingu 2. aastapäeva tähistamiseks kontserdi Haapsalu Noorte Meeste Kristlik Ühing. Wiedemanni-koolis sai kuulata täispikka kontserti meestelaulu raudvarast. Kaasa tegid Jaani koguduse poistekoor, Haapsalu kammerkoor ja Tallinna Konservatooriumi brass-kvintett.

Põlvamaalt

* 3. jaanuarist jääd i leinama Eik Toivit, rahvapillimuusika entusiasti ja muusikaveterani. E. Toivi sündis 21. novembril 1903. Juba 6-aastaselt alustas kandlemängu õppimist, 14-aastaselt mängis Rāpina puhkpilliorkestris. Ta valdas paljusid pille, oli tegev orkestri- ja koorijuhina, kirjutas vajadusel ka ise pillilugusid. Eik Toivi oli sündinud Mehikoormas, elas viimati Rāpinas, maeti Rakverre.

Pärnumaalt

* Jaanuaris pühitses oma 35. sünnipäeva Tori rahvamuusikaansambel. Koos küllalistega — ansambel „Linnutaja“, koondis „Auto“ tantsijad ja Tori rahvatantsijad — anti Selja algkoolis meeleolukas kontsert.

* 11. veebruaril esinesid „Chaplini“ keskuses Pärnu-Jaagupi muusikud Jakob Kaunisäär ja Tõnu Hommik. J. Kaunisäär esitas omaloodud laule. Üheskoos õpiti selgeks tema „Tule Pärnu puhkama“, mis on ühtlasi ka Pärnu lauluklubi hümn.

* 16. veebruaril toimus Pärnus Vanalinna Koolis kammerkoori „Arsis“ kontsert Norra ja Rootsi nüüdismuusikast.

Raplamaalt

* Veebruari algus tõi kurva sõnumi. 7. kuupäeval lahkus meie hulgast Järvakandi ansambli „Sicana“ juht Hans Medell, eluaeg muusika ja orkestrijuhimisega tegelnud inimene.

Saaremaalt

* Kuressaares oli 28.—30. jaanuarini Eesti Elava Muusika Konverents, arvlut kolmas. Räägiti kontsertide ja festivalide korraldamisest, artistide probleemidest, konservmuusikast, reklaamist ja muudest murettekitavatest probleemidest.

Tartumaalt

* 9. veebruaril lauldi avatuks Miina Härma muusikapäevad, tähistamaks helilooja 129. sünniaastapäeva. Tema sünnikodu juures Kõrvekülas laulsid Elleri-kooli naiskoor ja kohaliku kooli lapsed. 13. veebruaril, laulnädala lõpupäeval, oli kümnekonna koori osavõtul „Tuljaku“ võistlaulmine. Parimateks tunnistati kammerkoor „Matton“ ning Tartu üliõpilassegakoor.

Valgamaalt

* 20. veebruaril toimus Sangaste lossis „Lasteakraani“ laulustuudio kontsert.

Viljandimaalt

* 5. veebruaril oli kooril „Koik“ 124. sünnipäev, mida tähistati näitusega koori ajaloo ning väljapanekuga „Millega tegelevad lauljad vabal ajal“. Peokavasse kuulusid ka loterii näputöödest, ühislaulmine, tants ning sünnipäevalaud.

Ida-Virumaalt

* Jaanuari lõpupäevadel viisid Narva muusikalist külakosti Nadežda Kurem (sopran), Olev Ainomäe (oboe) ja Tarmo Eespere (klaver). Kavvas prantsuse kammermuusika: Saint Saens. Massenet, Offenbach, Gounod.

Lääne-Virumaalt

* 21. jaanuaril oli Rakveres „Kauri“ koolis kontsert. Esines 1991. a. konservatooriumi lõpetanud Villu Valdmaa (bariton).

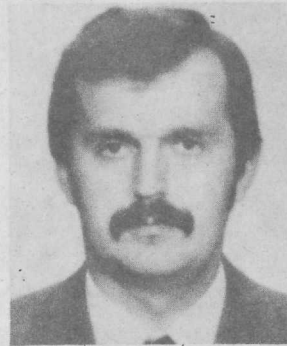
* 30. jaanuaril andis Rakvere Linnavalitsuse saalis koos sopran Annika Tõnuriga kontserdi ansambel „Camerata Tallinn“. Esitati Saksa, Itaalia, Prantsuse ja Hispaania heliloojate teoseid erinevaist ajastuist.

Võrumaalt

* 22. jaanuaril peeti Võrus karupoeg Puhhi sünnipäevapidu. Kohal olid ka eesel Iiah, Notsu ja Jänku, kes aitasid 20 tubli laululapse seast välja valida parimad. Lauljaid saatis ansambel „Sulatsõ“.

* 17. veebruaril toimusid Antslas ja Võrus Lääne-Virumaa loominguilise ühnduse „Kadrina muusikud“ kontserdid. Kõik esinejad olid Kadrina kunstidekooli pedagoogid: Sirje Subbe (klaver, plokkflöödt), Juta Ross (viul), Evelin Holtsman (kannel), Margus Laugesaar (akordion), Kuldar Kudu (kitarr). Esitati soolo- ja ansamblipalu barokkmuusikast meie aja heliteosteni.

MUUSEUM SAI DIREKTORI

Mitu kuud vakantne olnud Teatri- ja Muusikamuuseumi direktori ametikoht on nüüd täidetud. 1. aprillist juhib seda asutust Arvo Saar, telefon 44 21 32.

Ta on sündinud 16. mail 1949. a. Kilingi-Nõmmel. 1976 lõpetas Tallinna Riikliku Konservatooriumi muusikaõpetaja-koorijuhi erialal. Viimati töötas Eesti Hariduse Arenduskeskuses muusikaõpetuse peametoodikuna, varem, alates 1988. aastast, analoogilisel ametikohal VÕT-is. Ühtlasi on Tallinna Koolinoorte Segakoori dirigent.

Arvo Saar on abielus, kasvatab tütar ja poega.

* * *

Arvo Saare senine tööruum ja telefoninumber 44 67 40 ei ole aga muusikale kaduma läinud. Seal on perenaiseks Inge Raudsepp oma uuel ametikohal Kooliameti muusikaõpetuse peametoodikuna. Samal ajal on ta edasi Eesti Muusikaõpetajate Liidu sekretär. Selles funktsioonis on aga Inge Raudsepal nüüd uus ruum ja telefon.

KLAVERIMUUSIKAPÄEV VALGAS

Ugandi regiooni klaveriõpilastel ja -õpetajatel on juba välja kujunenud aastatepikkune traditsioon vähemalt kord aastas kokku saada. On korraldatud konkursse, festivale, ansambelite esinemisi, metoodikapäevi j.m. Kahel viimasel aastal on esinejatele antud suuremad vabadused oma kava koostamisel. Iga kool võib esinemat planeerida vastavalt oma leidlikkusele ja võimalustele.

18. III oli kohtumispaigaks Valga Muusikakool. Kui eelmisel aastal oli osavõtt tagasihoidlik, siis seekord rõomustas suur huvitatus. Esinema olid tulnud Alatskivi, Antsla, Nõo, Otepää, Põltsamaa, Põlva, Rāpina, Valga, Võru, Tartu I ja H. Elleri nim. Tartu Muusikakooli õpilased.

Parimad olid Valga Muusikakooli ja H. Elleri nim. Tartu Muusikakooli kavad. Väga huvitava lahenduse oli leidnud Valga Muusikakooli õpetaja Lenel Rand, kelle õpilased esitasid kava „Heas tujus“. See kergemas žanris esinemine rütmiansambal saatel pakkus musitseerimisrõõmu esitajatele ja tekitas elevust kuulajate hulgas. H. Elleri nim. Tartu Muusikakooli kava oli pühendatud E. Griegi 150. sünniaastapäevale. Esitati valik Griegi lüürilisi palu. Kava paistis silma nii teostuse ereduse kui ka kindluse poolest.

Üldmulje teistegi koolide esinemistest oli päris soodne. Edaspidiseks sooviksin õpetajatele, et ei kardetaks näidata vanemate klasside õpilasi ja regiooni ühele suuremale ning auväärsemale koolile — Tartu I koolile — põhjalikumate ettevalmistust niisugusteks üritusteks.

A. Antzon

KAKS VÕITJAT

Tallinna Pedagoogikakooli ruumes toimus märtsi keskel I noorte puhkpilliorkestrijuhitide võistlus. Osavõtuks registreeris end 14 noort muusikut. Žürii, mida juhtis Vello Pähn, andis välja kaks esikohta — Aivo Välja Tallinna Konservatooriumist ja Mihkel Laur G. Otsa nim. Muusikakoolist. Kolmandaks tuli TPO üliõpilane Urmas Põldmaa.

Peeti ka konverents „Puhkpillimuusika olukorrast Eestis eile, täna, homme.“

LAULU JÄTKUS TANTSUPÖRANDALEGI

Põlva Kultuurikeskus korraldas ülemaakonnalise vokaalansambelite õhtu. Kohal oli 11 ansambliit, kellest igüks tutvustas end lühidalt ja laulis 2—3 laulu. Ansambelite vahelduseks esinesid esiraadisõnakunstnikud. Õhtu lõpuks sai laul sisse sellise hoo, et seda jätkus tantsupörandalegi.

M. Kolsar

RIVIORKESTRID JA KONTSERTORKESTER

Tallinna linna puhkpillimuusikas on tänaseks välja kujunenud küllaltki omapärane situatsioon: töötab ühtekokku 4 kutselise puhkpilliorkestrit. Neist 3 on sõjaväeorkestrid — Eesti Piirikaitse, Politsei ja Kaitsejõudude orkester ning I tsiviilorkester — Tallinna Linna Kultuuriameti juures töötav puhkpilliorkester „Tallinn“. Eesti riik on toetanud sõjaväeorkestreid meie oludes väga tõhusalt: muusikute palgad

on kõrgemad ERSO ja „Estonia“ Teatri orkestri töötasust, rääkimata puhkpilliorkestrit „Tallinn“, mis on praegusel hetkel sunnitud töötama ainult poole koormusega. Loomulikult on meil vaja esinduslikku riviorkestrit, samuti on aga meil vaja ka edaspidi head kontsertorkestrit.

Viimasel kahel hooajal on orkester „Tallinn“ püüdnud jõudumööda seda rolli täita. Orkester on viimaste aastatega palju

edasi arenenud. Kujunenud situatsioon on aga on saavutatud taset väga raske hoida. Areneda aga oleks veel palju.

Lõpetuseks: 4 kutselise puhkpilliorkestrit, linnas, kus elab napilt poolt miljonit inimest, on leebelt öeldes liiga palju. Tahaksime väga loota, et kogu probleemile võimalikult ruttu mõistlik lahendus leitakse. Hoiaksime kokku raha ja saaksime seda paitutada sinna, kuhu teda tõesti oleks tarvis.

ML

Kevade esimestel päevadel, 21.—24. märtsil, mängisid eesti interpretid Tallinnas eesti heliloojate muusikat. Kavas oli palju uemat muusikat, esiettekandeid. Kahjuks toimusid kaks viimast kontserti täpselt ühel ajal. Nii ei olnudki võimalik saada päris täielikku pilti, millisen seekordne festival eesti muusikat välja pakub — kirjutan siin kontsertidest, kus ise käisin.

Meeldiv kammermuusika kuulamise paik on „Estonia“ talveaed, kus ansambel „Camerata Tallinn“ (Ulrika Kristian viiulil, Heiki Mätlik kitarril, Jaan Õun flöödil) avas festivali oma peene ja süvenenud musitseerimisega. Kinnine kontsert toimus hubases pühapäevaõhkkonnas, publikuks olid kutsutud peamiselt eesti heliloojad ise. J. Õun ütles iga teose tutvustuseks paar sõbraliku repliiki ja kutsus kohalviibivaid ajakirjanikke üles heliloojatele küsimusi esitama. Omalaadsest pressikonverentsist ei tulnud siiski midagi välja, sest tundus vist kohatu heast muusikast tekkinud meeleolu sõnadega rebestada.

Juba üle keskea, kuid vähemtuntud helilooja Olev Sau (sünd. 1929) „Teema variatsioonidega ja Adagio“ (1991, esiettekanne) mõjus looduslikult kaunina, võlus lihtsus ja humoorikus, ka J. Õun viitas helilooja seotusele Saaremaa loodusega.

Alo Põldmäe teoseid oli sellel festivalil kaks, mõlemad sündivormis. Tema virtuoosne „Väike süit sooloflöödile“ (1991, esiettekanne) pulbitsees peenest, püsimatust fantaasiast. J. Õun suutis sellele näilise kergusega elu sisse puhuda, kuigi tunnistas, et tal mõõdukas paar aastat, enne kui sõandas sellele teemale kirjutatud teosega publiku ette astuda: „Seda on mängida raskem kui kuulata“. Esmaspäeval „Noorte Filharmoonikute“ kontserdil mängiti veel Põldmäe „Karaktersüidid“ kolme esimest osa, põneva, ebatraditsioonilise karakterina jäi mulle meelde kolmas osa „Itk“.

Ants Sõber on teinud oma soololaulutsüklist „Täiskuu taeva all“ (1986) transkriptsiooni „Camerata Tallinnale“ (1990), mida nüüd esmakordselt ette kantä. Tekst on jaapani klassikalisest armastusluulest. Tundub, et selles teoses jätab helilooja valitsema teksti sõnumi, muusika värvib sõnadest väljendatud mõtteid, süvendab unenäolist meeleolu. Imetlusväärne oli Leili Tammele sügav, nüansirikas esitus.

Tujutõstev oli Lepo Sumera pala „B.B. Baggerile ja tema sõbrale I“ (1988), mille esmaesitus on seotud eesti päritoluga Saksa kitarristi Boris Björn Baggeri Eestis-käiguga. See lihtne, lõdvestav ja pulseeriv lugu flöödile ja kitarrile annab esitajatele võimaluse kohati helilooja kirjapandud ise varieerida, kohati täiesti vabalt improviseerida. Mätliku ja Õuna napp ja kelmikas improvisatsioon pani publiku lõbusalt naeru pugistama.

Baltisakslase Johann Friedrich La Trobe (1767—1845) Schuberti-aegne ja -mõjuline looming kuulub eesti muusika „eeljalalukku“. Ootamatu hüpe poolteist sajandit tagasi mõjus kontserdil peaaegu et dramaatilise kontrastina.

Ester Mägi seadis ansambli tellimisel oma „Haikud häälele ja harfile“ (1977, tekst Albert Koeney) „Camerata Tallinnale“ koosseisule (1993). Esitajalt Tarmo Sillalt oleks selles teoses ehk oodanud enam kammerlikku nüansirikust. Tundub, et eesti haikud on pisut läänelikud-intellektuaalsed, aforistlikud. Sellele mõttele viisid mind ka Tarmo Lepiku tõlgendused, kelle „Viis haikut“ (1965, tekst Ly Seppel) esitas kammerkoor „Mainor“ teispäeval kontserdil.

Eino Tambergi teos „Ootus“ op. 84 (1991, esiettekanne Eestis) mõjus üllatusena — Tambergi helikeel on jällegi uuenenud. Loos on pillide tämbriid sulatatud huvitavalt pingestatud kõladesse. J. Õun ütles oma lühikeses sõnavõtus, et annaks nii sellele kui ka järgmistel päeval koos „Noorte Filharmoonikutega“ esiettekandele tulevale loole „Musica triste“ (op. 85, 1991) pealkirjaks „Vaikus“. Tänu tema peenele ja andunud esitusele ning muidugi Tambergi meisterlikule orkestrikäsitusel osutus „Musica triste“ esmaspäevase kontserdi üheks paeluvamaks teoseks. Kurb on vaid, et „Estonia“ pole ei oma asukoha ega sein paksuse poolest vaikse muusika mängimiseks üldsegi sobilik. Nii näiteks hakkas kolmapäeval Mati Kuulbergi „Perekonnakvarteti“ (1993, esiettekanne) teise, aeglase ja vaikse osa ajal domineerima õuest kostev auto alarmisignaal, mis tegi teosest tervikliku mulje saamise võimatuks. Vaikset muusikat kuuleks „Estonias“ ehk öösel, aga vaevalt kipub publik viimase bussiga kontserdile sõitma.

Esmaspäeval, 22. märtsil andis kammerorkester „Noored Filharmoonikud“, mis koosneb muusikakeskkooli ja konservatooriumi õpilastest, Toomas Kapteni juhatusel liiga pika, aga põneva kontserdi kaheksast esiettekandest. Sellise hulga värske materjali ettevalmistamine oli kindlasti noortele muusikutele, eriti aga dirigendile suur katsumus.

Sellel kontserdil esitati esmakordselt laiemale publikule kahe noore helilooja töid. Mõlemad on praegu konservatooriumis Raimo Kangro kompositsiooniõpilased. Tõnu Kõrvitsa üheosalises „Inimesele, kelle silmis helkis Põhjaneela sära“ (1992) on nappide vahenditega loodud ilus ja mõjuv tervik. Tõnu tutvustas oma tutvavatele seda teost kui „traagilist ja dramaatilist“. Välistel see lugu sellisena ei mõju, kuid ehk seisneb selle teose traagika selles, et ta on liiga ilus võrreldes igasuguse reaalsusega. Tõnis Kaumanni „Concerto piccolo“ pani saali muhelema oma ootamatute rütmimängude ja tämbrite vastandamisega. Fantaasiarikkalt oli kasutatud kolme kõlasfääri: keelpilliorkestrit, klaverit, vaskpillikvartetti.

Raimo Kangro uusi teoseid esitati sellel festivalil kaks: „Kontsert kahele“ op. 48 (1993) flöödile, klarinetile ja keelpilliorkestrile; „Tantsusammud“ op. 44 (1992) laste keelpilliorkestrile. Välja oli kuulutatud ka intrigeeriva nimega „Display I (Portrait of Steve Reich)“ esiettekanne duolt Sakkos-Peäse ja löökpillidelt, kuid selle asemel mängiti hoopis „Klimperit“ (1991) kahele klaverile. Kangro muusika energilised rütmid haarasid vist kõiki kaasa: „Tantsusammud“ panid rõdul väikese tüdruku kaasa tantsima. „Kontserti kahele“ mängisid orkestrandid silmatorkava innukusega, mida oleks ehk võinud siiski ohjeldada nii, et soliste Toomas Vavilovit klarinetil ja Mikkel Peäsket flöödil oleks olnud paremini kuulda.

René Eespere viiulikontsert (1983, esiettekanne Eestis) andis võimaluse noorel solistil Juhan Trallal näidata oma kaunist paindlikku mängu. Tervikumulje heakõllalisest muusikast rikkus ära see, et teos oli veidi liiga pikaks venitatud.

Üllatus oli paljudele muidugi see, et tuntud kirjanik Enn Vetemaa, kes 1965. a. lõpetas Tallinna Konservatooriumis Anatoli Garšneki kompositsiooniklassi, on viimase seitsme aasta jooksul jälle muusikat kirjutanud. Nüüd siis esitati tema kaheosaline Kontsertiino fagotile ja keelpillidele (1988—1990). Teine osa tuletas oma fagoti viiskäändude ja -keerutustega vägisi meelde Enn Vetemaa teleseriaali „Õised lood“ (selle saatemuusika on kirjutanud Vetemaa koos Kuulbergiga): Mulle kangastus, et kohe ilmuvad kusagilt timpanite juurest surnumatajad ja kergitavad publikule kaabud.

Esmaspäevase kontserdi lõpetas Jaan Räätsa „Väike sümfoonia“ op. 91, 1993. Seda meisterlikku ja säravat teost tahaks veel teine kordki kuulata.

Teispäeval andis kontserdi kammerkoor „Mainor“ noore dirigendi Olari Eltsi käe all. Koori kuuluvad väga head noored lauljad, kõlalt meenutas koor isegi pigem solistide ansambli.

Põnev oli tutvuda hiljuti Tallinna Konservatooriumi lõpetanute loominguga. Mõlemad lood olid lühikesed, üles ehitatud mingile ühele ideele, toreda puändiga tervikuks muudetud. Rauno Remme pala „N ilmale“ (kümnele häälele, 1992, esiettekanne) sõnatu õhuke kõlamaailm oli näiliselt kaootiliselt lauljate vahel ära jaotatud. Lugu lõppes umbes sellise kõne skandeerimisega: „Mmm-mm mm-m mm? Mm m-mmm, m-m mmm m mm-mm!“ Praegu end Viinis täiendav Mart Jaanson on kasutanud oma kahes kooriloos „Sümmeetriline Issanda aasta“ (1992) ja „Mardi solfedžo“ (1993, mõlemad esiettekandes) sõnalist teksti, aga neiski pole oluline lühikese teksti sisu, vaid loogiliselt arenev muusikaline vorm.

Kolmas selle kontserdi noorem helilooja oli Margo Kõlar. Oma laulule „Kuningas!“ (esiettekanne) on ta ise kirjutanud ettekande ajal etteoletava proosateksti, mis võimaldas tal muusikasse mitmeid toredaid teksti sisuga seotud efekte sisse põimida. Et kuulajad ei peaks sõnalise sisu tabamiseks tähelepanu pingutama, luges üks lauljatar loo käigus muinasjutu meeldiva häälega ette. Selle kontserdi peaaegu kõigis helitüüdes oli palju kasutatud helituud kaashäälikuid (s, z, h, š) ning see polnud Margo Kõlari süü, et kui ühel korral kostus tekst: „Kuningasssss!“ tundus see olevat juba liig mis liig. Kaasa haarav oli Kõlari kantaat „Sooja toa sõjalaulud“ (tekst rahvalulest, 1985 avalik esmaettekanne), mis on kunagi juba saanud üledidulisel noorte heliloojate konkursil II preemia. Rahvalaul (nekrutilaul, itk) on selles loos dramaatilisel ja groteskselt ühendatud teksti sisu kommenteeriva muu muusikaga (näiteks sõjaväeliku marsiga).

Veidi vanemat loomingut esindasid Tarmo Lepiku „Kolm impressiooni“ (1966), milles on värvikalt töödeldud kolme tuntud regilaulu.

Allar Kaasik tšellol ja Nata-Ly Sakkos klaveril esitasid meisterlikult Kuldari Singi „Ballaadid“, kus vahepeal nagu eksiti mingite peaaegu tüütult lihtsate meloodiate keskele. Kuid meloodia eelviimasel noodil võlus täiesti ebatavaline „kadentsiline“ laiendus, mis sai kokkuvõttes teoses kõige olulisemaks ning milles olid tšello kui pilli võimalused maksimaalselt ära kasutatud (imelise mulje jätsid näiteks flazoletiglassandod). See oli kummaline äkiline süvenemine ühte nooti, kõlasse.

Viimase kontserdi esimeses pooles jäi meelde klaveriduo Nata-Ly Sakkos — Toivo Peäske suurepärase koosmängu Tiiu Heinsaluga klaveril ja Vello Sakkosega klarinetil. Väljendusrikas Hillar Kareva Sonaat nr. 2 sonaatide tetraloogiast neljale „Kreeka vaasimaalid“ (1992, esiettekanne) olevat programmiline teos. Igatahes on see väga hea muusika.

Tallinna Saksofonikvarteti jaoks on kirjutanud mitmed eesti heliloojad, seekord kuulsime Igor Garšneki teost „Elemendid“ (1993, esiettekanne). Tundus, et see lugu pole mõeldud just saksofoni kõigi võimaluste demonstreerimiseks, aga see-eest oli tal meeleolukas õrn rondolikut tagasipöörduv refrään.

Eesti muusika päevade kõige nooremateks esinejateks olid Toivo Peäske käe all Tallinna Muusikakeskkooli Keelpilliorkestri lapsed. Nende repertuaarist Anti Marguste „Kui ma hakkasin mängima“ op. 33 (1971) ja Raimo Kangro „Tantsusammud“ op. 44a (1992, esiettekanne) on mõlemad põnevad eesti rahvamuusika töötused. Noore Mari Vihmandi „Varjumäng“ (1993, esiettekanne) on aga abstrakteemas, kaasageemas stiilis vormitud teos.

Ilma jäin ma kontserdist, kus laulis Eesti Rahvusmeeskoor. Olid toredad päevad.

KÜLALISED MEIST, MEIE KÜLALISTEST

Norras — puhkpillimaalt

Juba mõnda aega on avane-
nud üks Euroopasse ka meie
puhkpillimuusikale. Eesti seni-
sel mahajäämusel on mitmeid
põhjusi: vananenud ja ühe-
kõlgne õpetus, repertuaari ke-
sisus ning kehvad pillid. Neid
puudujääke on juba mitmendat
korda aidanud leevendada
Norra dirigent ja pillimees: Åge
Korneliussen, kes on korduvalt
Eestis käinud (Täpsemalt loe
26. veebr. „Päevalehest“).

Å. Korneliussen töötab Eestis
kahe orkestriga: Tallinna muusi-
kakooli puhkpilliorkestri ja
kolm päeva VOP-iga.

M.T.: Kuidas vaatate tagasi Eestis töötatud nädalale?

Å.K.: Ütleksin, et see oli kena ja tõine aeg. Kahju, et saan siin
korraga nii vähe olla. Tööd oleks palju teha.

M.T.: Iseloomustage palun orkestreid, kellega siin töötasite.

Å.K.: Neid kollektiive ei saa võrrelda. Muusikakooli orkestris
on noored õpiahimulised aktiivsed mängijad. Nendega probleeme
ei ole. Mulle meeldib töötada noortega. VOP-i meeste keskmi-
ne vanus on hoopis kõrgem. Orkester koosneb dirigentidest,
kellel jääb kahjuks väga vähe aega ise mängida. Muidugi on
palju kahju teinud infovaegus. Eriti vaskpillide õpetuses on
maailmas väga palju muutunud. See vahe on umbes selline nagu
CD-l ja tavalisel heliplaadil.

M.T.: Kas ka Norras, nagu teistes Põhjamaades, on puhkpillimuusika
väga populaarne?

Å.K.: Loomulikult. Norras on ligi 2 tuhat orkestrit. Võib öelda, et
Norras on puhkpillimängijaid iga inimese kohta rohkem kui üheski
teises maailma riigis. Seejuures on 75 % orkestrantidest neiu-
naised.

Lisagem, et Å. Korneliussen käib Eestis täiesti omal kulul ning
mingit tulu tal siit saada pole. Pigem kahju ja nõrdimust — mõni
tund enne VOP-i kontserti murti sisse tema autosse ning viidi ära
mitmeid väärtuslikke asju, sealhulgas mitusada tuhat krooni
maksev kuldflööt. Sellised juhtumid kahjustavad loomulikult Eesti
mainet ja seavad kahtluse alla koostöö arendamisele.

* * *

Leho Muldre (Otsa-nim. Muusikakooli direktor, puhkpillidiri-
gent): Pole mingit kahtlust, et meil on vaja häid külalisdiri-
gente. Meil endil: ei ole kuigi palju nii võimekaid dirigente.
Pealegi on külalisdirigentide praktika maailmas laialt levinud.
Tähtis on ka info sellest, mis maailmas sünnib, ja loomulikult uus
repertuaar, mis lausa tasuta kätte tuakse.

Sulev Unt (klarnetist, õpetaja, kauaaegne „Vanemuise“
orkestrant, orkestrijuh, praegu Väägvere puhkpilliorkestri diri-
gent): Iga dirigent on omanõuline. Å. Korneliussenil oli mõndagi
huvitavat õppida. Suur vaheldus rufiinsusele ja üheülbalisusele.

Paljud meie dirigendid kahjuks ei oska nõuda TOONI, vähe tööd
tehakse strihhidega. Samuti tegeldakse meil vähe stiiliõpetuse-
ga. Peaasi, et noodi saavad kuidagi mängitud. Tegelikult pole
ükski, kuidas nooti mängida. Kõla kvaliteet on oluline. Selles
osas peaks suhtumine muutuma. Meie puhkpillimuusika igavust ja
toonit viletat kvaliteeti on soodustanud aastakümneid ühe-
kõlgne puhkpillimuusika repertuaar. Ka pilliõpetuses vaheldus
klassika tavaliselt vaid tarbemarssidega. Kui arvestada, et VOP-is
on palju üsna väikese muusikalise haridusega inimesi, siis sellistel
harivate koosmängu päevadel on topeltmõju.

Neeme Saar (Tartu Õpetajate Seminari puhkpillioõpetaja,
orkestrijuh): Minule see dirigent meeldis. Olen ise pikki aastaid
lähitud samasugustest põhimõtetest: vabastada toon lahtiseks,
säravaks, pingsalt töödada MEETRUMIGA, mis on meie muusikaõ-
petajatel väga nõrk. Kahjuks ei võta paljud meie puhkpillimängijad
ja ka dirigendid vaevaks (aga võib-olla ei oskagi) professionaalselt
ja hingega tööd teha. Põhiline, et noodid mängitud, mis sellest, et
kõik lood on ühes stiilis ja kõlavad monotoonselt.

Ühes osas on Tartu seminari orkester täiesti nagu Euroopas
(naeratab kavalalt). Mujal maailmas on enamasti puhkpilliorkestreid
segakollektiivid. On lausa neidude orkestreidki. Eestis on see
enamasti olnud meeste mängumaa. Kuid meie seminaris õpivad
puhkpille ka noored daamid, kes saavad sellega suurepäraselt
hakkama. Reeglina sobivad tüdrukutele suurema kaushuulikuga
pillid. Raskusi on trompetiga, mis nõuab ilusa, särava tooni saa-
miseks suuremat füüsilist jõudu. Mõnedest seminari lõpetanud
neidudest on saanud taidluspuhkpilliorkestrite (eriti koolide oma-
de) dirigendid.

Küsitles Marina Tamme

Universaal Ameerikast

Intervjuu Chicago De Pauli ülikooli juhtivalt puhkpillioõpetajalt ja
dirigendilt Donald De Roche'ilt.

Kas olete Eestis esmakordselt?

Ei, juba kolmandat korda. Esimest korda käisin Eestis 1988. a., kui
olin oma orkestriga ringreisil Nõukogude Liidus. Uuesti tulin
1990. a. — kutsujaks oli tolleaegne Tallinna Konservatooriumi
rektor Venno Lau. Ja nüüd jälle.

Mille poolest erinevad Ameerika ja Eesti puhkpilliorkestrid?
Olulist erinevust pole. Ameerika orkestrite toon on teravam,
siinsete oma mahedam.

**Milles näete oma põhilist missiooni peale repertuaari
uuendamise?**

Siinsed orkestrid, ka koolinoorte omad, näiteks Tallinna
muusikakooli orkester, on küllalt hea professionaalse ettevalmistuse-
ga. Vahetevahel tuleb küll nõuda, et oldaks tähelepanelikum ja
konsentreeritum.

Peamine on tõmmata siinsed orkestrid ülemaailmsesse kultuuri-
voogu. Nii tekkib ülemaailmne tase, mis muidugi ei tähenda kõigi
ühenäoliseks muutumist.

Seda ka repertuaari osas. Ma pole Eestisse repertuaari ainult kaasa
toonud, vaid kavatsen ka siinsete heliloojate puhkpilliteoseid
Ameerikasse kaasa viia ja seal tutvustada.

* * *

Ott Kask (orkestri „Tallinn“ dirigent): Kui D. De Roche käis 1988.
a. esmakordselt oma orkestriga Tallinnas, oli selge, et see on maailma
üks paremaid puhkpilliorkestreid, pealegi mitte profidest kokku
panud, vaid oma käe järgi koolitatud. Milline täpsus, kui meeldiv
toon! Kui De Roche tuli 1990. a. uuesti, veendusime, et ta on tõeline
universaal — nüsama meisterlikult nagu kõige keerulisemaid ja
moodsamaid lugusid dirigeerida, võib ta päris algajale puhkpilli-
mängu A—B—d õpetada. Ta aitas meid palju tehnika lihvimisel —
ma ei räägi juba tohutust temalt saadud uuest repertuaarist. Nüüd
uuesti tulnud, leidis ta, et olemas õppinud paremini mängima, ja
näitas ka ära, et täiuslikkuseni on meil veel pikk tee.

Ma olen täiesti ühel meelel De Roche'i teooriaga, et puhkpillimuusika
on palju meeldivam, kui orkestris on vaskpillide kõrval rohkem
puupille.

Andres Avarand (Tallinna Pedagoogikailikooli muusikakateedri
juhataja): Meie koolides on senimaani peatähelepanu pööratud
solistide koolitamisele, Ameerikas ja mujal maailmas on aga
esiplaanil ansambli mäng, mis on praktiliselt otstarbekam. Vähesed
saavad ju solistideks. Just ansambli mängu osas oli De Roche'il meile
palju anda: nõudlikkus sünkroonsuse, iga pilli sisseaste täpse
ajastamise suhtes kuni 1/16-nootideni välja.

Harry Illak (vastutab Kooriühingu puhkpillisektsioonis noortega
tehtava töö eest): De Roche andis meile väga hea ülevaate, kuidas
Ameerika Ühendriikides on korraldatud noorte puhkpillimängijate
väljaõpe, milline on süsteem. Selleks et harjutused oleksid
maksimaalselt efektiivsed, on aluseks võetav sealne põhimõte: „Põh-
jalikult on vaja läbi mõelda, mida teha, milleks teha, milline peab
olema resultaat.“

Heino Vildo (Võru muusikakooli flöödiõpetaja): Leidsin tema
loengutes palju sellist, mida isegi olen püüdnud teha, kuid hoopis
süstematiseeritumal kujul. Väga meeldis Ameerika hästi läbimõeldud
puhkpillioõpikute süsteem. Kahju, et eemale jäid paljud muusikakooli-
de puhkpillioõpetajad, kuna loengud peeti VOP-i raames.

Tõnis Hiob (Paide muusikakooli direktor): Üliüllatavat minu
jaoks polnud. Paljud kolleegid — ja ka mina — on rakendanud samu
pillioõpetamise metoodika võtteid Eesti variandis.

Hoopis tähtsam on teine küsimus. Praegu räägitakse mõnel pool, et
on vaja lõhkuda meie muusikakoolide süsteem, viia nad huvikoolide
tasemele ja hakata jälle puhkpille põlve otsas õpetama. Ma loen seda
vales. Tööd tuleb edasi teha vana süsteemi raames, mõnevõrra uues
kuues. Eriti seetõttu, et meie tavalise kooli muusikaõpetus on
laulmiskeskne, instrumentaal-, s.h. puhkpillimuusika õpetamine on
olnud esijoones muusikakoolide pärusmaa.

Uuesti võtab sõna **Harry Illak**. Kahju, et D. De Roche'i loenguid
ei tulnud kuulama Kultuuri- ja Haridusministeeriumi töötajad. Neile
oleks see olnud väga kasulik. Selgus ju, et Ameerika riiklikes koolides
on puhkpilliõpetus tunni plaanis sees esimeste tundidena (individuaal-
õpe on pärast tunde). Silmas ei peeta ainult muusikalist kasvatust,
sealhulgas noodilugemist, vaid laste energia ärakasutamist, nende
maharahustamist järgmisteks tundideks. Õppenõukogus on muusika-
õpetaja sisuliselt sama täisväärtuslik liige kui näiteks matemaatika-
või geograafiaõpetaja.

Meie üldhariduslike koolide muusikaõpetus pole mitte ainult
laulmiskeskne, vaid seal domineerib relatiivne jo-le-mi-süsteem,
mis instrumentaalmuusika jaoks on täiesti kõlbmatu. Välja arvatud
päris algstaadiumis, kui lapsed veel korralikult lugeda ega kirjutada
ei oska.

Sügava mulje jättis De Roche'i jutustuse põhjal see kooskõla ja
koostöö, millele pärast Esimese maailmasõja lõppu asuti puhkpilli-
muusikat Ameerika koolides õpetama ja viljelema: pillide valmistamine,
õpikute koostamine, kaadri ettevalmistamine läks ühise plaani
alusel käiku kui õlitatud masinavärk. Kas ka meie jõuame niikaugele?

M. Võhmas

Pärnu „Endla“ Selts avati pidulikult 30. aprillil 1878. Nikolai kiriku kooliõpetaja A. Ansoni järel sai sõna gümnaasiumiõpilane M.J. Eisen, hilisem Tartu Ülikooli professor. Põhikirjas seisis: „Laulmist laotada, kasulikke kõnesid pidada, õpetlikke raamatuid lugeda, vahest teatritükke mängida, rahvuslikku elu edendada ja harida.“ Sellega sai legaalse aluse tegevus, mida C.R. Jakobsoni õhutusel oli Peterburist põhikirja kinnitamist oodates Pärnu Põllumeeste Seltsi ruumides harrastatud juba 1875. aastast peale.

Pärast ametlikku registreerimist elavnes seltsi elu. Meeskoori kõrvale loodi segakoor, muretseti klaver. Näidenditest toodi publiku ette L. Koidula „Säärane mulk“ ja C.R. Jakobsoni „Artur ja Anna“. Laiendati raamatukogu ja sealt kojulaenutust. 1883. a. moodustati pasunakoor.

Kuid täit hoogu sisse ei saadud: Oli omavahelist purelemist, ei saadud korda rahaasju. Osa juhtkonda lahkus, kui „Endla“ koor käis 1891. a. koos Uulu laulukooriga seelses mõisas puhunud vene suurvürst Vladimirit üles laulmas. Seda loeti lõpimiseks.

„Endla“ sa sisse uue hoo, kui eestseisus valis 1898. a. uueks esimeheks Heinastest Pärnusse kolinud kapteni A. Kleini, kellel olid laiad tutvused mõjukates majandusringkondades, ja koorijuht Mihkel Üts sai endale hea abilise Mihkel Lüdigi. Kavva võeti eesti laulude kõrval nõudlikumaid muusikapalu — R. Schumanni „Mustlased“ ja M. Mendelsohni „Lorelei“. Mõned nädalad olid proovid üle päeva, Laulukoori kontsert läks hästi ja selle tulu otsustati anda M. Lüdigi edasiõppimiseks. Ka andis noor muusikatung Nikolai kirikus orelikontserdi.

Sama kordus 1900. a., kui koor oli kasvanud juba 60-liikmeliseks, juurde tulnud palju noori, ilusaid hääli, kuigi nappis noodilugemisoskust. Pärnut külasthanud Liivimaa kubernerile Paškoviile muusikalist külakosti pakkuma valiti „Endla“ koor. Kontserdid läksid

täissaalile. Publiku kultuuritase oli niivõrd tõusnud, et kontserdi järel ei pruukinud enam tantsu korraldada. M. Lüdigi ergutas oma kaasüliõpilasi Peterburis R. Tobiast, A. Kappi jt. kirjutama sega- ja meeskoorilaule.

1900. a. tegi J. Pitka-Ansomardi M. Lüdigi ettepaneku kirjutada muusika tema näidendile „Murueide tütar“. Ettepanek võeti vastu. 2. septembril 1901 oli „Murueide tütre“ esietendus. Lavastajaks varem Valga „Sädemes“ mänginud F. Põlde. Eten-dusel tegi kaasa ligi 100 inimest, peamiselt „Endla“ koorist; orkestrisse palgati lisajõudu linnaorkestrist. Menu oli suur. „Murueide tütar“ jäi mängukavva mitmeks aastaks — sellega käidi külalisetendustel.

Tollaseks Pärnu muusikaelu kõrgpunktiks kujunes 1903. a., kui toimus Pärnu maakonna II laulupidu ja „Endla“ Selts tähistas ühtlasi oma 25-aastast tegevust.

Valmistuma hakati juba eelmisel aastal. M. Lüdigi, sõitnud Tartusse K. A. Hermann ja A. Lätega nõu pidama, koostas kava, mis väikeste muudatustega vastu võeti. M. Lüdigi „Laevnik“ sai võistulaulmise kohustuslikuks lauluks. Laulupeo üldjuhtideks paluti J. Koppel ja K. Tärnu. Nad andsid nõusoleku tingimusel, et üliõpilast M. Lüdigi laulupeol dirigendipulti ei lasta. Suure vaeva nägija jäi nõusse. 1902. a. käisid Pärnus esinemas sealt Peterburi konservatooriumi lauluõppima läinud sopran Lucie Käärik ja klaverikunstnik Theodor Lemba.

1903. a. Pärnumaa laulupeol osales üle 1500 laulja. Võistulaulmiseks olid end üles andnud 32 koori, võitis Karksi oma. Kontsert Kodanike Klubi saalis oli küllalt nõudliku kavaga, k.a. C.M. von Weberi „Preciosa“. Muusikaliseks suurürituseks kujunes J. Haydni oratooriumi „Loomine“ ettekanne Eliisabeti kirikus. Õpetas Peterburis inseneriks õppiv G. Hellat, dirigeeris aga

K. Tärnu. Solistideks olid tugevad jõud Peterburist: eestlasest sopran Mathilde Sinkel, venelasest tenor Mihhail Goltisson Peterburi konservatooriumist ning soomlane Hjalmar Frey Maria Teatrist. Välismaalastel oli eesti keeles laulmisega raskusi, kuid see oli esimene eestikeelne oratooriumi ettekanne.

Seejärel vaibus mõneks ajaks „Endla“ Seltsi kultuuritegevus. Ei soodustanud seda ka 1905. a. revolutsiooni-sündmused. Kui 1907. a. algas jällegi elavnemine, tabas „Endla“ Seltsi suur õnnetus: 12. juunil põles maha seltsi hoone (varem oli korduvalt asukohta vahetatud) Riiutli ja Brockmanni tänava nurgal. Päästa õnnestus väga vähe, s.h. seltsi lipp.

A. Klein tuli välja suurejoonelise plaaniga: ehitada seltsile oma maja, mis kujuneks kutselise teatri hooneks. See plaan tehtigi teoks, kusjuures 1903. a. laulupeo üritustest saadud tulud kujunesid ühtlasi algkapitaliks. „Endla“ uus hoone avati pidulikult 21. oktoobril 1911. Avaetenduseks sai näidendivõistluse võitnud A. Kitzbergi „Libahunt“. Kuigi maja avamisel oli ka vokaalne külg — M. Lüdigi taktikepi all esitati F. Mendelsohni oratoorium „Athalia“ — oli sellega lõpule viidud „Endla“ Seltsi vaimne teisenemine: näitekunst oli peale jäänud koorilaulule, mis oli naganii soikumas.

Muusikaline tegevus Pärnu linnas otsis endale uusi elu- ja tegevusvõimalusi. 25. detsembril 1920 pandi alus Pärnu Helikunsti Seltsile.

Nüüd on otsustatud algse „Endla“ juurde uuendatud kuues tagasi tulla. 1992. a. detsembris kinnitatud lauluselts „Endla“ on moodustatud „Endla“ Seltsi laulukoori õigusjärglasena. 17. aprillil 1993 toimunud kontserdiga tähistas lauluselts „Endla“ oma 115. aastapäeva.

Malle Raid

◆1911. a. avatud „Endla“ Seltsi hoone

Märtsikuu üks eredamaid muusikasündmusi oli kindlasti Valter Ojakäär juubelikontsert Pärnu „Endlas“.

Juubilaril sõnul tunneb ta ennast pärnakana Pärnus nagu kodus, kuigi kodusolemist varjutab mure, et 94-aastane ema viibib haiglas ja ka abi-kaasa ei saanud tervislikel põhjustel juubelikontserdile kaasa sõita.

V. Ojakäär oli aastaid „Pärnaõie“ festivali žürii esimees. Ka 60. sünnipäeva tähistas ta Pärnus. Siis oli laval samuti Loit Lepalaane Big Band, kellega on olnud hea koostöö.

Mõned küsimused juubilarile.

Kas muusikul on vaenlasi?

Õnneks pole mul elus olnud tarvis kellegagi midagi jagada. Mulle on mitmel korral pakutud kultuuriametniku vastutavaid kohti. Olen nendest ära öelnud. Arvan, et praegusaja ansambelite vahel võib hõorumist ette tulla küll.

Teie tegevusalasid vaadates tundub, et muusikud on mitmekülgsed inimesed.

Mulle tundub ka. Meenutagem Ants Eskola ja Georg Otsa mitmekülgseid andeid. Enno Lehis on tuntud akvarellist. Ka minul oli esialgu plaan õppida hoopis inglise filoloogiat. Kuid juhtus nii, et sõda tuli vahele ning 1945. aastal läksin raadio orkestrisse.

Siin „Endlas“ lavaproovi ajal elaste oma lauludele väga kaasa, kuidas kuulata raadiolindistusi?

Raadiolindistus on konserv. Laval laulev elus inimene on hoopis teine asi, siis elan tõepoolest kaasa. Viimati kuulasin oma laule lavalt 10 aastat tagasi. Tavaliselt olen ise oma laulude salvestuse juures ja unustan nad kohe pärast n.ö. konserveerimist. Mõni laul kõlab lavalt täna esimest korda. Näi-

◆ H. Maasikmetsa foto

teks „Veel kord“ Ivo Linna esituses. Tegin sellele spetsiaalselt Big Bandi orkestratsiooni.

Pika elu jooksul on mul tulnud kirjutada mitmeid temaatilisi laule. Jazzi jaoks on olnud raskeid aegu. Läbi raskuste sai teoks 1980. a. olümpia jazz-programm. Nii mõnigi tollane kultuuriametnik tunnistas Eestit eelkõige koorivabariigina ja lool lõpp.

Jutt kaldub teistele suundadele.

V. Ojakäär elab laululava läheduses, kuid on käinud vaid ühel laulupeol. „See on rohkem tegijate endi pidu,“ märgib helilooja. „Kui laulupeol käisin, mängis puhkpilliorkester ühte minu laulu.“

Eesti muusikaajakirjandust jälgida pole V. Ojakäärul viimasel ajal mahti. „Tahan veel enne surma jõuda lugeda ingliskeelset jazzikirjandust, mida on mul tohutult. Kui siiski püüda midagi iseloomustada, siis nii: „TMK“ on hirmus elitaarne, „In Vox“ on mõeldud noorele rockipublikule, „Muusikaleht“, tundub, pole oma õiget nägu veel leidnud.“

* * *

Pärnu „Endlasse“ kogunes rahvast kenasti, kuigi oleks võinud olla rohkem. Pärnakate sõnul oli reklaami vähevõitu.

Lavale astusid Ivo Linna, Lembit Saarsalu, Sirje Medell ja Tiit Paulus, Ardo Juhkov. Haiguse tõttu ei saanud tulla Heidy Tamme. Saateks Loit Lepalaane pillimehed.

Ivo Linna esines oma tuntud headuses ja valges ülikonnas. Ardo Juhkoviil aga oli julguse kusagile ära kadunud, mis avaldas teatavat mõju ka laulule „Pärnade linnas Pärnus“. Tundus, et ka Lembit Saarsalu ei pannud päris viimast välja, kuigi pälvits sooja aplausi. Loit Lepalaan mängis perfektelt, kuid oma suurepärase tehnikaga oleks võinud endale rohkem vabadusi ja vigureid lubada, eriti improvisatsioonides. Nagu alati, suhtus kontserdisse väga tõsiselt ja lõpuni professionaalselt Tiit Paulus. Ainuke naissolist Sirje Medell ei olnud seekord oma parimas vormis. Nii et laulu sõnad „See pole see, pole see“ pidasid S. Medelli kohta kahjuks paika.

Kuid nagu öeldakse, lõpp hea, kõik hea.

Önitlejate rivi sai päris pikk ja kõigil soov ühine — 10 aasta pärast jälle Pärnus.

Marina Tamme

MAIKUUST...

(Algus 1. lk-l)

Kuna aga riigiraadio on kommertsraadio „peamine aktsionär“, saame nii summased, mis, kui muusikat silmas pidada, võimaldab rahuldada mitmesuguseid maitseid ja ka eesti muusikakultuuri arendamisele kaasa aidata. Üht-teist tuleb siiski konserveerida ja jääda ootama paremaid aegu.

Ega see ei tähenda ometi uute muusikateoste lindistamise lõpetamist?

Ei, aga praegu ka mitte mingil juhul selle mahu suurendamist.

Raadiokuulajate paremaks teenindamiseks vahetavad esimene ja teine programm kohad. I programm läheb „Vikerraadio“ kui kogu maal praegu paremini kuuldavale lainepikkusele, kommertsraadio tuleb aga praeguse I programmi lainepikkusele. See juhtub 1. maist.

Mida see raadiomuusika kuulajale konkretselt tähendab?

Praegused tuntud ja populaarsed muusikasaated jäävad peaaegu kõik alles, koonduvad ainult ühele programmile, mis läheb, nagu ütlesin, eestrisse

praeguse „Vikerraadio“ lainel. Seal on siis koos kõik muusikalised žanrid, ainult kõige ekstreemsemast tümpsmuusikast püüame hoiduda. Kui oleksime rikkad, nagu arenenud maad, võiksime eri muusikazhanride austajatele varuda eri lainepikkused. Nii-suguse võimaluse puudumist püüame korvata sellega, et eri laadi muusika kõlab raadios põhiliselt kindlatel kellaegadel. Nii et igaüks saab midagi. Eri žanride austajad peaksid endale selgeks tegema, mis kellaajal kõlab just nende muusika.

Aga III programm?

Püüame sellest säilitada mingi osa. Esialgu on plaanis õhtused saated kella 19—22 vahel, ja ka pühapäevased. Kui paljus seda õnnestub ellu viia, sõltub finantsidest.

Kas riigiraadio muusikatoimetuse struktuuris tuleb ka muutusi, s.o. koondamisi?

Oluiselt mitte. Kui tahaks koondata, pole selleks rahalisi võimalusi. Kõlab absurdelt, aga nii see on. Valandatavatele riigitöötajatele tuleb 8 kuu palk ette maksta, aga seda raha meil pole. Tahaksime suurendada vahetussaadete hulka ja selle peale

rohkem inimesi panna. Maailmas on huvi eesti muusika vastu olemas. Aga muusikaprogrammide vahetust käsitab praegune seadusandlus kui kommerts-tegevust. Suured maksud nagu tavalise ärioperatsiooni puhul häirivad meid tõsiselt. Sama lugu on sponsorlusega. Kultuuri toetamiseks maksustamine on meie jaoks muidugi nuhtluseks.

Kuidas mõjustab raadiot — seda ka muusika poole pealt — Eesti Vabariigi autorikaitse seadus?

On tekkinud Eesti Autorite Ühing. Temaga käivad meil läbirääkimised lepingu sõlmimiseks. Lugu paistab kujunevat niimoodi, et meie maksame teatud summa ja ühing ise jagab selle oma liikmete vahel.

Mida Te lõpuks veel tahaksite öelda?

Riiklik rahvusraadio näeb praegu muusika osas oma peaaegu eesti muusika arendamises, ning ka rahva mitmekülgset muusikaliste vajaduste rahuldamises võimalikult suurel määral. Nii palju, kui praegused keerulised ajad seda võimaldavad.

Aitäh!

Vestles Herbert Vainu

(Algus ML nr. 6/7)

III Muusika koht üldhariduskoolides

Enne rahvakoolide sündi XIX sajandi 60-ndal aastal said vaid vähesed lapsed õppida kirikukoolides. Õppeaineid oli esialgu kolm: ladina keel, katekismus ja laulmine. Õpilaste ülesannete hulka kuulus laulmine jumalateenistuse ajal.

Koolide funktsioonide muutmisega ja orelite tulekuga vähenes koolis laulu osakaal. 1871. a. koolikorralduses polnud laulmine gümnaasiumis enam obligatoorne aine. Seda siski harrastati, eriti tütarlastekoolides. Neil aegadel tuli aga gümnaasiumidesse ka instrumentaalmuusika, moodustati orkestreid. Kui XIX sajandil korraldati ümber õpetajate pedagoogiline koolitus, jäid lauluõpetajad sellest välja. *Helsingin Musiikkio pisto*, nüüdne *Sibelius-Akatemia*, alustas lauluõpetajate ettevalmistust alles 1921. a. Mitmel eri põhjusel tunne me aga praeguseni puudust kvalifitseeritud muusikaõpetajatest.

Rahvakoolid (*konsoukoulu*) tekkisid rahvaelu ärkamise ajal XIX sajandi keskel. Nende initsiaatorid U. Cygnaes, J.V. Snellman, E. Lönnrot pidasid tähtsaks, et lapsed õpiksid ka muusikat. Rahvakooliõpetajad said õpetajate seminarides mitmekilgise ettevalmistuse, s.h. muusika osas. Olenes kohalikest ettevõtlusest, kui palju ja millisel tasemel seda tehti.

Muusikaõpetuse olukord enne põhikooli (peruskooli) süsteemile siirdumist

Pärast nelja-aastasest algharidust jagunesid õpilased kahte ossa. Ühed käisid rahvakoolis veel 3–4 aastat ja läksid siis kas otse või ametikoolide kaudu tööle. Teised hakkasid 5. klassist käima keskkoolis, valmistudes ülikooli astuma. Rahvakoolides õpetasid seminarides või pedagoogilistes kõrgkoolides hariduse saanud õpetajad, keskkoolides aineõpetajad. Muusikat oli kõigis klassides 1–2 tundi nädalas. Lisaks oli olemas ressurss vabatahtlikuks muusikategemiseks, sealhulgas pilliõpetuseks. Tulemus oli suures osas sõltuv õpetajate oskustest ja juhtkonna suhtumisest muusikasse.

Oli karjiv puudus kvalifitseeritud aineõpetajast, kuna vaid harvad koolid olid nii suured, et võidi tööle võtta muusikaõpetaja-spetsialist. See omakorda takistas tõstmast muusika prestiiži õppeainete hulgas. See olukord kestab edasi. Mõned rahvakooliõpetajad maal olid kogu küla muusikaelu juhiks. Kuid mitte kõik ja muusikaõpetamine võis olla puudulik.

Põhikooli muusikaõpetuse alused

Põhikooliseadus jõustus 1. augustist 1970 ja seda hakati rakendama astmekaupa alates Põhja-Soomest. Struktuursetele ümberkorraldustele lisandus sisulisi muutusi õppeprogrammide arengus. See on siltpeale olnud jätkuv protsess, mis nüüd on jõudnud juba kolmanda „laineni“.

Muusikaprogrammides rõhutatakse õpetuse mitmekülgset. Õppeaine „laulmine“ asendati „muusikaga“ ja laulmise kõrval tulid pillimäng, liikumine, kuulamine ja erilised loovad töömoodused rõhutatult esile. Toonitatakse kunstikasvatust ja õpilase isiksuse arendamist. Õpilased ei pea omandama vaid teiste käsitusi, vaid kujunema loovisikuteks, nii et meelepärane harrastus jätkuks läbi kogu elu.

Põhikooli struktuur ja õpetuse põhijooned

Põhikool jaguneb 6-aastaseks alg- ja 3-aastaseks ülemastmeks. Algastmes jagavad õpetust klassiõpetajad. 1. ja 2. klassis on muusikat 1–2 tundi, 3.–6. klassis 1–4 tundi nädalas. Rohkem on tunde muusikaklassides, mida Soomes on rohkem. Ka seal annavad muusikatunde klassi-

õpetajad. Paljud neist on läbi teinud muusikaõpetuse kursused või saanud klassiõpetaja muusikalise erioptuse. Klassiõpetaja koolituse saamisel võib tulevane pedagoog valida eri (süva)õppe kaheks-kolmes aines.

Põhikooli ülemastmes ja gümnaasiumis õpetavad muusikat Sibelius-Akatemias või Jyväskylä (1993. aastast ka Oulu) ülikoolis ettevalmistuse saanud spetsialistid (muusikakandidaadid). Erialaaineõpetajad alustavad muusikakasvatustööd nüüd 7., varem 5. klassist. Muusikakasvatuse seiskohalt tähendab see märgatavat halvenemist. Kuigi vana traditsiooni kohaselt leidub veel muusikas tugevaid klassiõpetajaid ja muusikakallakuga nüüdiskoolituse saanud, tuleb üsna sageli ette, et muusikatunnid 5.–6. klassis kasutatakse ära matemaatikas lisaõpetuse andmiseks või hammaste puhastamiseks.

Normaal-põhikooli ülemastmel on muusika-spetsialistidel vähe tööd. Ainult 7. klassis on muusikat ette nähtud 1 tund nädalas. Seejärel võib valida muusika või kujutava kunsti vahel. Gümnaasiumis on nii muusika kui kujutav kunst fakultatiivained.

Soome koolikorraldus on viimaste aastateni olnud üpris tsentraliseeritud. Põhikoolile üleminekul on kulutatud palju vaeva õpetajate instrueerimiseks, et riiklikud eesmärgid saaksid kõigile selgeks ja võetaks omaks. Soome õpetaja on teinud, mida tal on kästus. See on aga viinud õpetaja vastutustunde ja omaalgatuse piiramisele. Nüüd püütakse, ja ka muusika alal, pürduda üldiste suunistega, jättes õpetajale rohkem võimalusi enesealgatuseks. Üleriiklike õppeprogrammide kõrval on kogu põhikooli olemasolu ajal koostatud ka munitispaalprogramme.

Muusikaõpetuse eesmärgid ja sisu

Arusaamine heast ja halvast muusikast on aegade jooksul vaheldunud. Kunagi arvat, et rahvalaulud ei sobi koolide õppeprogrammidesse. 20-ndal aastal hakati rõhutama rahvalaulu ja hoiatama slaagrite eest. Väevalt viimaseid koolis õpetati gi.

Tänapäeval püütakse muusikast anda võimalikult laiahaardeline pilt. Põhikooli eesmärgiks seatakse muusika, sealhulgas taidlusmuusika harastamise suhtes positiivse hoiaku kujundamine, oskuste ja kuulamisevõime arendamine. Lääne muusika tähtsuseid tutvustatakse kuulamise, mängimise ja laulmise kaudu.

Kasvatuse internatsionaliseerimine on tähtis eesmärk ja muusika selleks sobiv vahend. Koolides lauldakse ja mängitakse eri maade muusikat, liigutakse (tantsitakse) selle järgi. Rohkesti kasutatakse võraste kultuuride tutvustamiseks videoid ja kassette. Oma rahvapärimeste südame-lähedasemaks tegemine kulgeb aga punase lõngana läbi põhikooli ja gümnaasiumi. Rahvalaulude laulmisele liitub viekeelse kandle mäng ja tants.

Õpitakse muusikateooria aluseid. Tähtsaks peetakse, et seda tehtaks ühenduses elava muusikaga.

Laste ja noorte vaba aja sisustamine on paljuski seotud muusikaga. Pop- ja rockmuusikat kuulatakse ning ka mängitakse ja lauldakse üheskoos. Viimasel ajal on märgatavalt lisandunud eriti mängimine. Mõnedes koolides alustatakse kitarrimängu juba algastmel. Leidub ka süntesaatoreid, elektrikitarr, -basse ja löökriistu. Peamiselt on nendega varustatud siiski ülemastme koolid ja gümnaasiumid. Pop- ja rockmuusikat käsitletakse õpikutes, kuid bändide kiire vaheldumine teeb õpetajale lisatööd. Sageli pole saada noote, õpetaja vormistab meloodiad kuulmise järgi. Peamiselt mängitakse ansambelites, kuid muusikatunnideski on popmuusika instrumendid sageli kasutusel.

Raaid ja nendega liituv muusikatehnoloogia tungivad hoogsalt koolide muusikaõpetusse ning on leidnud kasutamist ka programmides. Helsingi Ülikooli pedagoogikateaduskonnas on 1992. a. sügisest stuudio, kus võidakse õppida klaverimängu

umbes samamoodi, kui keelestudios õpitakse keeli. Seal saab raali abil luua ka oma muusikat.

Muusika koht tulevikus

Kuigi eelmisest reorganiseerimisest on möödunud vaid seitse aastat, on põhikooli ja gümnaasiumi asutud jällegi ümber korraldama. Eesmärgiks on arvestada rohkem õpilaste võimeid, oskusi ja kalduvusi ning õppimise järjepidevust. Uue tunnidejaotuse kohaselt on algatme kõigis klassides muusika, vähemalt tund nädalas.

Ülaastmel püütakse lisada valikuvabadust. Tunnide jaotuses on kirjas vaid, mitu tundi mingile ainele kõige rohkem võib kulutada, samuti kogu õppimise ja minimaal- ja maksimaaltunnid. Neis piirides võib õpilane valida tunde oma suva kohaselt. Eri aine õpetamise algusaeg on samuti jäetud lahtiseks.

Gümnaasiumis tuleb kavade kohaselt õpilasele üks obligatoorne aine, lisaks 4 valitavat ja 2 fakultatiivset ainet. Katseid nn. akvaariumikoolides tehakse, kuid on veel ebaselge, kas see uuendus realiseerub.

Muusikaklassid

Muusika koht normaalses põhikoolis pole küta. Õnneks on kasutusele võetud omamoodi päästevõõ, esijoones Ungari eeskujul. Lapsevanemad, muusikaõpetajad ja muusikaliselt haritud klassiõpetajad on soovinud muusikaklasse. Neid on loodud, algul ettevaatlikult, viimase 25 aasta jooksul. Õpilasi on sinna valitud testide ja nende endi, eriti aga vanemate soovi alusel. 1985. a. peale pole selleks enam vaja bürokraatidelt luba hankida. Praegu õpib Soomes muusikaklassides 15 000 õpilast. Kõige rohkem on neid Lahtis. Neis klassides õpetatakse muusikat algastmel keskmiselt 4 ja ülemastmel 3 tundi nädalas. Lisaks kasutatakse koolide ringi (klubi)tunde muusikaklasside tarbeks.

Muusikaklassides on tähtsal kohal laulmine. Üldiseks on saanud Kodäly-süsteem, mis on levinud ka normaalse algastme muusikaõpetusse. Peaegu kõik head Soome laste- ja noorsookoorid on ühel või teisel viisil ühenduses muusikaklassidega. Instrumentaalõpetus pole neis aga hoogu sisse saanud. Muusikaklasside õpilased saavad mänguõpetust muusikaõppeasutustest või eraviisiliselt muusikaõpetajatelt. Ühistöö on mitmel pool ladus.

Muusikaklassid kohtavad ka vastuseisu. Eriti väikestes asustatud punktides kogevad „tavalised“ klassid, et paremad õpilased on lahkunud muusikaklassidesse. Nendes õppijad jõuavad paremini edasi ka kõigis teistes ainetes. Vajab veel uurimist, mis on põhjus: kas keskendumisvõime kasv, mida nõuab muusikaharjutamine, või kodutaust — esijoones suunavad oma lapsi muusikaklassidesse haritud vanemad.

Muusikagümnaasiumid

Põhikooli lõpetamise järel võib minna muusikagümnaasiumidesse, mida on Soomes 10. Neis on võimalik valida laialdaselt muusikalisi aineid. See võimalus on olemas ka 14-s n. rõhutatud õppeplaanide järgi töötavas gümnaasiumis. Neis erigümnaasiumides ei keskenduta ainult muusikale. Võib valida ka kujutava kunsti, liikumise jne.

Kunsti põhiõpetuse seadus

Äsja jõustus Soomes kunsti põhiõpetuse seadus, mis haarab kõiki kunstiliike. Vastutus on pandud esijoones munitispaalidele. Nemat otsustavad, kas põhilüüks on muusikaõppeasutused, rahva- ja tööliiskoolid, kooliklubid jne., või tegustatakse paralleelsetes suundades. Tähtis on, et õpetus oleks järjepidev ja sisu selge. Seadust hakatakse ellu viima jällegi alates Põhja-Soomest. Samas seoses saab tõenäolisemaks eri koolitüüpide ühiste õpetajate amet. See on ka varem võimalik olnud, kuid nüüd taotletakse bürokraatlike takistuste kaotamist.

(Lõpp.)

Kevad oli käes ja üldlaulupidu ukse ees. Oli viimane aeg algust teha kõlakaja või — praeguses mõistes — laululava ehitamisega. Eelarve oli tehtud 3 milj. marga peale. Lauljaid pidi sellele lavale mahtuma 10 000 ja valmis pidi ta saama 15. juuniks. Ka laulupeo märkidele oli mõeldud. Sellel oli kujutatud karjapoiss pasunat puhumas. Kuldne märk pidi saama tegelastele, hõbedane — teistele. Märgid telliti Pariisist. Elavnes kooride tegevus. Tartussegi tekkis uus laulukoor, kes 27. aprillil andis oma esimese kontserdi. Koor oli registreeritud kui muusikaselts, mille siht muusika edendamine ja Eesti rahvusliku ühiste kasvatamine, nimeks „Richard Ritsingu laulukoor“.

Kui Richard Ritsingu laulukoor oli veel uus nähtus Tartu muusikaelus, siis Miina Härma ja tema koor olid kuulsad üle maa. 2. aprillil esinesid nad Tallinnas. Kontserdisaal oli rahvast puupüsti täis. Estonia Muusikaosakonna ja Tallinna Meestelaulu Seltsi esindajad kinkisid dirigendile loorberipärjad, oli sooje kestvaid kiiduavaldusi ja lillekorve. Lauldi suuremalt jaolt koorijuhi enda töid. Iseäranis õnnestusid „Laul põllule“, „Tõnni kosjasõit“ ja „Mu isamaa armas“. Tõsteti esile koori kõlavust, kindlat rütmi, häälerühmade tasakaalu ja puhast intonatsiooni.

Estonia Muusikaosakonna segakoor, mis nii sümboolselt võitis Miina Härmat Tallinnas vastu, andis aprillis 1923 ka ise kontserdi. Sellegi kontserdi vastu oli publiku huvi suur. August Topmani juhatusel esitati maailmas hästi tuntud vanemate helimeistrite töid, nagu Palestrina „O Domine, Jesu Christi“, Heinrich Schützi „Lihavõtte dialoog“, Mozarti „Ave verum“.

Aprillikuu kammerkontsertidest äratasid tähelepanu lauludeõhtud. 6. aprillil astus üles Saksa kontsertlauljanna Herta Dehmlov. Ta valitses oma hääle üle, nagu oleks see olnud tšello. Hääleulatus olnud tal aukartustäratav — väikese oktaavi re-st 2. oktaavi sol-bemollini. Mõjuvalt tõi ta kuuldavale Schuberti, Schumanni, Debussy, Griegi ja Richard Straussi laule. Ta hääli oli ilusa värviga, pehme ja kõlav ning hästi koolitatud.

Ettearvatult ebaõnnestus prl. Luki debüüt kontserdilaval. Lauljate debüüdid enamasti ebaõnnestuvad. Närveerimise pärast ei valitsenud ka prl. Lukk oma hääli, millega seletusid alalised rütmilised ebatäpsused, detoneerimine ja teksti äraunustamine. Kuulajad olid enamuses tütarlapsed komertskoolist, kus prl. Lukk oli õpetajana tegev.

4. aprillil kanti pr. Helmi Eineri tuluõhtul „Estonia“ teatris pikema vaheaja järel ette Kalmani operett „Silva“. 3. vaatuses juurdelisatud vokaal- ja balletidivertisment andis etendusele iseäranis piduliku, elava ja värvika ilme. Lauljanna külvati üle lillekorvidega, kuigi ta polnud täiesti hääles, mis end aeg-ajalt keskmises registris tunda andis. Siiski esines ta hoogsalt ja mõjuvalt, seda ka lavaliselt. Sädeles Agu Lüüdik, vokaal-divertismendis esines suure menuga Karl Ots. Eriti hoos olid balletitantsijad. Saal oli rahvast tulvil.

19. aprillil kanti „Estonias“ uute osatäitjatega ette Rossini ooper „Sevilla habemeajaja“. Jõulude eel oli seda ooperit 3–4 korda etendatud, siis aga kõrvale jäetud, põhjuseks Almavivat kehtastanud hr. Tuksami haigus. Nüüd oli selle osa enda kätte võtnud hr. Kikas. Tema polnud aga päris oma ülesande kõrgusel, seda küllaldaselt koolitatud hääle puudumisel. Figaro osas esines hea eduga hr. Ots, selge koloratuuriga laulis Rosinat pr. Päts-Jakobson. Erilist rõõmu võis aga tunda hr. Kapi juhatamise üle.

26. aprillil tuli „Estonia“ lavale Leo Falli operett „Lõbus talupoeg“. Oieti oli see oma rohkete dialogide tõttu rohkem naljamäng. Etendus võeti hästi vastu. Kiita sai Leo Falli muusika, Paul Pinna režii, õnnestunud osade jaotus. Tore oli Pinna ise, kõrgete nootidega hiilgas Karl Ots, tubli subrett oli Lully Wirkhaus, koomilised hr-d Kurnim ja Lüüdik, hästi esinesid pr. Päts-Jakobson ja Grete Sällik. Juhatas Arkadius Krull.

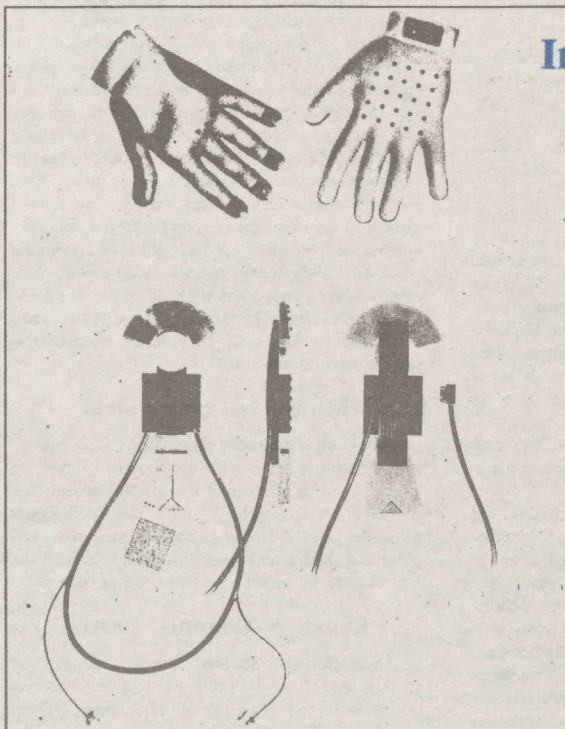
Tallinnas jätkusid sümfooniakontserdid. 31. rahvakontsert oli tähelepanuväärne oma kauni eeskava poolest, milles troonis Schuberti „Lõpetamata sümfoonia“. Oli veel stseen Wagneri „Parsifalist“, Rimski-Korsakovi „Lihavõtte avamäng“, Glazunovi „Karneval“ j.m. Nagu näeme, kippus vahe sümfooniakontserdi ja rahvakontserdi vahel kaduma. Rahvakontserdil polnud ju kombeks mängida nii rasket asja kui sümfoonia. Ju siis arvas Raimund Kull, et väheharitud rahvas juba ka suurvormidest jagu saama hakkab. Igatahes pani ta julgelt ka 33. rahvakontserdi kavasse Tšaikovski „Pateetilise sümfoonia“ ning juhatas seda nii, et teenis ära publiku kiiduavaldused.

15. sümfooniakontserti 20. aprillil juhatas Herman Biek. Peateosena oli kavasse Borodini 2. sümfoonia. Oli näha, et dirigent oli oma ülesannet tõsiselt võtnud. Täpne rütm, partituuri tundmine, pillirühmade tasakaalus hoidmine — need olid voorused, millega H. Biek välja paistis. Solistina esines pr. Biek-Vinogradova omaenese klaverikontserdiga, väljendas selget tehnikat, puhast lööki ja muusikalist fraseerimist. Theodor Lemba asjatundjana pole aga rahul teose endaga.

Rahvast oli selle kontserdil vähevoitu.

Mati Märtn

Instrumentarium

„ART BEAT“

Arengufaasis, kuid ilmselt peagi ka tootmises, on uus instrument „Art Beat“. Asjatu on siit otsida klavvistikku, huulikut või muid seniste elektrooniliste pillide heliülekanne osi. Heli edasiandmiseks on kindal 7 sensorpinda, mis muudavad signaali MIDI-informatsiooniks. See kantakse edasi juhtimiskeskusse, mille ülesandeks on MIDI-signtaali muundamine ja korraliku soundi väljastamine. Juuresolevasse karbikesse võib soovi korral mahutada ka väikese kompuutri.

Lydia Auster in memoriam 30.V 1912 — 03.IV 1993

„Muusikaleht“ väljendab kurbust mitmekülgse helilooja Lydia Austeri lahkumise puhul. Tema helitööde paremik jääb eesti muusika varasalve.

Peatoimetaja: Mart Vainu

Muusikaleht

Sisutoimetaja: Aime Kons
Lõuna-Eesti korrespondent:
Marina Tamme
Masinakiri: Piret Jutta
„Kiir“, tell. 386.

Väljaandjad: „FRATRES“
ning EV Kultuuri- ja
Haridusministeerium
Tallinn 34(EE0034) pk. 996.
Teisipäeval ja neljapäeval
14.30—16.00 tel. 52 51 24